
Kyrkomötet
Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2011:1

Revision och granskning av Svenska kyrkans verksamhet m.m.

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet kyrkostyrelsens skrivelse 2011:6 Revision och granskning av Svenska kyrkans verksamhet samt motion 2011:3 Revisionsplikt för Svenska kyrkans stiftelser.

I kyrkostyrelsens skrivelse föreslås ändringar i kyrkoordningen utifrån en av kyrkostyrelsen företagen utredning om revision och granskning av Svenska kyrkans verksamhet. Utskottet föreslår att kyrkostyrelsens skrivelse antas med smärre justeringar.

Beträffande motionen konstaterar utskottet att det enligt stiftelselagen finns möjlighet för en stiftelses förvaltare att besluta att en mindre stiftelse ska avvecklas om den löpande avkastningen inte längre räcker till för att främja ändamålet. Utskottet föreslår därför att motionen ska avslås.

Innehåll

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	3
Skrivelsens förslag	3
Kyrkostyrelsens skrivelse 2011:6 Revision och granskning av Svenska kyrkans verksamhet.....	3
Motionens förslag	3
Motion 2011:3 av Sten Johansson, Revisionsplikt för Svenska kyrkans stiftelser.....	3
Yttrande från andra utskott	3
Bakgrund.....	3
Behovet av granskning inom Svenska kyrkan.....	3
Ett eller två granskningsuppdrag.....	5
Kompetenskrav.....	5
Revisor, ersättare och val av registrerat revisionsbolag	6
Mandatperiod.....	6
Beredning och upphandling av lagstadgad revision	7
Dotterföretag och prästlönertillgångar	7
Revisionens oberoende	8
Krav på medlemskap i Svenska kyrkan för revisorer som inte är valda i egenskap av yrkesrevisor	9
Avskaffande av den särskilda kollektgranskningen	10
Revisionsberättelse och ansvarsfrihet	10
Krav på arbetsordning.....	11
Övriga förslag.....	12
Ikraftträdande	13
Motion 2011:3 om revisionsplikt för kyrkliga stiftelser	13
Bilaga 1 Utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen	15
Bilaga 2 Budgetutskottets yttrande 2011:1y	26
Bilaga 3 Kyrkorättsutskottets yttrande 2011:2y.....	29

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

EE 2011:1

1. Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i 3, 4, 7, 9, 12, 16, 43, 48, 50 och 52 kap., med de av utskottet föreslagna justeringarna, enligt *bilaga 1*.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2011:3.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2011:6 Revision och granskning av Svenska kyrkans verksamhet

Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i 3, 4, 7, 9, 12, 16, 43, 48, 50 och 52 kap. i kyrkoordningen.

Motionens förslag

Motion 2011:3 av Sten Johansson, Revisionsplikt för Svenska kyrkans stiftelser

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till regeringen framföra behovet av förändring av revisionsplikt för stiftelser med små tillgångar.

Yttrande från andra utskott

Budgetutskottet har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2011:6 i B 2011:1y i *bilaga 2*. Kyrkorättsutskottet har yttrat sig över samma skrivelse i Kr 2011:2y i *bilaga 3*.

Bakgrund

Kyrkomötet beslöt år 2005 att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att klarlägga vad som är god revisionssed för Svenska kyrkans nationella nivå. Kyrkomötet noterade särskilt att ett sådant klarläggande även kan fungera som inspiration för församlings- och stiftsnivå. Kyrkostyrelsen har vid ett antal tillfällen under senare år behandlat frågan om revision och då funnit att revisionsbestämmelser så långt som möjligt bör vara enhetliga på samtliga nivåer. Mot den bakgrunden beslöt kyrkostyrelsen år 2009 att utvidga uppdraget med översynen av revisionsbestämmelserna till att avse hela Svenska kyrkan.

Kyrkostyrelsens skrivelse 2011:6 grundar sig på de förslag som utredningen om revision och granskning av kyrkans verksamhet lade fram i sin slutrapport *Revision och granskning av kyrkans verksamhet* (Svenska kyrkans utredningar 2011:1). Kyrkostyrelsens förslag överensstämmer i stort med utredningens. På några punkter är dock styrelsen av annan uppfattning.

Betänkandet följer avsnitten i skrivelsens kapitel 8. I det avslutande avsnittet i betänkandet behandlas motion 2011:3.

Behovet av granskning inom Svenska kyrkan

Svenska kyrkan omfattas sedan år 2000 av revisionslagen (1999:1079). Den skyldighet att avsluta bokföringen med en årsredovisning som anges i revisionslagen gäller för de flesta församlingar och samfälligheter samt för stiftens och den nationella nivån. Av revisionslagen framgår vad revisionen ska granska samt hur ingående och omfattande den ska vara.

Kyrkoordningen innehåller kompletterande bestämmelser om revision. Bestämmelserna finns för församlingar och samfälligheter i 48 kap., för stiftet i 50 kap. och för den nationella nivån i 52 kap. Syftet med de inomkyrkliga bestämmelserna är att skapa enhetliga revisionsregler inom Svenska kyrkan. Bestämmelserna reglerar bland annat ett tvingande krav på revision för församlingar och samfälligheter samt för stiftet. För den nationella nivån finns inte någon särskild bestämmelse då den omfattas av revisionslagen på grund av sin storlek.

Vid sidan om den lagstadgade revisionen som utförs enligt revisionslagens bestämmelser innehåller kyrkoordningen även krav på kyrkospecifik granskning. Revisorerna ska enligt dessa bestämmelser (48 kap. 2 §, 50 kap. 3 § och 52 kap. 2 §) bl.a. även granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Kyrkostyrelsen konstaterar i sin skrivelse att såväl den lagstadgade revisionen som den utökade kyrkliga verksamhetsgranskningen fyller viktiga funktioner varför båda granskningsuppgifterna är berättigade.

Att kyrkans verksamhet ska granskas på ett kvalificerat sätt är en uppfattning som delas av samtliga remissinstanser som yttrat sig över utredningen *Revision och granskning av kyrkans verksamhet*. För att säkerställa att även de minsta församlingarna granskas, även om de inte omfattas av revisionslagstiftningen, anser kyrkostyrelsen att kravet på revision enligt lag även fortsättningsvis ska vara inskrivet i kyrkoordningen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kravet på revision enligt lag ska även fortsättningsvis vara inskrivet i kyrkoordningen.

Utskottet delar kyrkostyrelsens uppfattning att kravet på revision enligt lag även fortsättningsvis ska vara inskrivet i kyrkoordningen. Utöver den lagstadgade revisionen vill utskottet särskilt lyfta fram det kyrkostyrelsen skriver om behovet av granskningen av verksamheten.

Granskning av verksamheten är väsentlig. Lika viktig är granskningen av själva styrnings- och ledningsprocesserna. Granskning i syfte att bidra till en professionell och tydlig styrning av verksamheten är central för en ändamålsenlig och effektiv verksamhet. På detta sätt tillför granskningen även ett framåtriktat mervärde. Denna aspekt har historiskt alltid funnits men har på senare år inte haft den framträdande roll som den förtjänar.

Utskottet har tagit del av Budgetutskottets yttrande B 2011:1y. Budgetutskottet anser att kyrkostyrelsen inte lämnat några klargöranden när det gäller hur verksamhetsrevisionen ska utföras. Ekonomi- och egendomsutskottet delar inte denna uppfattning. Utskottet delar däremot kyrkostyrelsens uppfattning: "Den beskrivning som utredningen (SKU 2011:1) ger av verksamhetsgranskningen kan i stora delar anses vara god sed för den utökade granskningen redan idag". Utredningens beskrivning bygger på samma goda revisionssed som finns i andra typer av organisationer. Utöver utredningen vill utskottet även peka på att revisorernas branschorganisation Far gett ut en omfattande litteratur om god revisions- och intern kontroll.

Utskottet har även noterat att Budgetutskottet önskar klarläggande i frågan om i vilka former en återkoppling av verksamhetsrevisionens resultat ska göras. Utskottet delar den uppfattningen.

Skrivelsen

Kyrkostyrelsen föreslår att revisionen fortsatt ska vara ett samlat uppdrag som består av dels lagstadgad revision, dels den utökade kyrkliga revisionen (verksamhetsgranskningen). På denna punkt skiljer sig kyrkostyrelsens förslag från utredningens förslag vilken föreslår att granskningen ska delas i två separata uppdrag i form av dels lagstadgad revision, dels verksamhetsgranskning. I likhet med vad som framkommit i ett antal av remissvaren anser kyrkostyrelsen att det finns oklarheter i utredningens förslag som måste diskuteras och preciseras. Vidare pekar kyrkostyrelsen på den pågående diskussionen om Svenska kyrkans struktur. Detta gör enligt kyrkostyrelsen att det för närvarande inte är rätt tid att genomföra en så stor förändring som utredningens förslag skulle medföra. I likhet med en av remissinstanserna menar kyrkostyrelsen att det finns utrymme att förtydliga den utökade kyrkliga verksamhetsgranskningen inom nuvarande regler.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Revisionen ska fortsatt vara ett samlat uppdrag som består av dels lagstadgad revision, dels den utökade kyrkliga revisionen (verksamhetsgranskning).

Utskottet ställer sig bakom kyrkostyrelsens förslag och bedömning att revisionen fortsatt ska vara ett samlat uppdrag som består av dels lagstadgad revision, dels den utökade kyrkliga revisionen. Utskottet vill betona vikten av att räkenskapsrevisionen inte får ske på bekostnad av den utökade kyrkliga revisionen. Båda revisionsuppdragen ska ges samma tyngd.

Kompetenskrav

Skrivelsen

Kyrkostyrelsen delar utredningens uppfattning att kompetenskraven bör ställas högt på yrkesrevisionen inom Svenska kyrkan. Kravet på kvalificerade revisorer bör därför kvarstå. Sedan kyrkoordningens bestämmelser om revision infördes har revisionslagen ändrats. Kravet på godkänd revisor har ersatts av krav på godkänd revisor som avlagt revisorsexamen. Kyrkostyrelsen föreslår därför att krav på godkänd revisor som avlagt revisorsexamen förs in i 48 kap. 2 § i kyrkoordningen.

Det finns idag en möjlighet för stift, när lagen så tillåter, att efter dispens från kyrkostyrelsen utse en godkänd revisor istället för en auktoriserad revisor. Inget stift har idag använt sig av den möjligheten. För att säkerställa en hög trovärdighet i revisionen föreslår kyrkostyrelsen att denna möjlighet utgår och föreslår därför att 50 kap. 2 § i kyrkoordningen upphävs.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: För församlingar ges möjlighet att inom lagens begränsningar utse en godkänd revisor som avlagt revisorsexamen. Dispensmöjligheten för stift att utse en viss godkänd revisor istället för en auktoriserad utgår.

Utskottet ställer sig bakom kyrkostyrelsens förslag och bedömning att församlingar ska ges möjlighet att inom lagens begränsningar utse en godkänd revisor som avlagt revisorsexamen. Vidare att dispensmöjligheten för stift att utse en viss godkänd revisor istället för en auktoriserad utgår.

Revisor, ersättare och val av registrerat revisionsbolag

Skrivelsen

Enligt kyrkoordningens nuvarande revisionsbestämmelser kan inte ett registrerat revisionsbolag utses till revisor. Det är en begränsning i förhållande till revisionslagen som aldrig varit avsedd. Kyrkostyrelsen anser därför att denna begränsning bör upphöra och det bör vara upp till varje berörd enhet att avgöra om en angiven individ eller ett revisionsbolag utses till revisor. Kyrkostyrelsen föreslår därför att möjligheten att utse ett registrerat revisionsbolag införs i 48 kap. 2 § första stycket, 50 kap. 1 § första stycket samt 52 kap. 1 § första stycket i kyrkoordningen.

Idag finns det krav i 48 kap. 1 § andra stycket och 50 kap. 1 § andra stycket i kyrkoordningen på att det ska utses ersättare för revisorer, ett krav som kan vara kostnadsdrivande. När nu möjligheten att utse ett registrerat revisionsbolag kommer att finnas bör det minska behovet av att ersättare utses för yrkesrevisorn. Kyrkostyrelsen föreslår därför att kravet på att utse ersättare ska utgå för såväl yrkesrevisorn som övriga revisorer. Den enhet som vill utse ersättare kommer även i fortsättningen att kunna göra det.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kravet på ersättare utgår för samtliga revisorer. Möjlighet att utse ett registrerat revisionsbolag införs.

Utskottet ställer sig bakom kyrkostyrelsens förslag och bedömning att kravet på ersättare utgår för samtliga revisorer samt att möjlighet att utse ett registrerat revisionsbolag införs i kyrkoordningen.

Mandatperiod

Skrivelsen

Idag gäller enligt 48 kap. 1 § andra stycket, 50 kap. 1 § tredje stycket samt 52 kap. 1 § andra stycket i kyrkoordningen att mandatperioden för samtliga revisorer på alla nivåer är fyra år och sammanfaller med mandatperioden för förtroendevalda. På församlings- och stiftsnivå finns möjlighet att senarelägga val av yrkesrevisor till senast den 30 juni året efter valåret. De nuvarande reglerna, med bl.a. en obligatorisk period om fyra år, innebär en del problem.

Kyrkostyrelsen föreslår att varje enhet istället själv ska få besluta om lämplig mandatperiod för yrkesrevisor samt när yrkesrevisionen ska utses. Kyrkostyrelsen anser att allt för långa mandatperioder måste förhindras och föreslår därför att en bestämmelse förs in i 48 kap. 2 § första stycket, 50 kap. 1 § första stycket samt 52 kap. 1 § första stycket i kyrkoordningen om att varje mandatperiod får uppgå till längst fyra år.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Församling, stift och nationell nivå ges rätt att besluta om yrkesrevisors mandatperiod och därmed även när yrkesrevisor ska utses. Varje mandatperiod får högst uppgå till fyra år.

Sista stycket i 52 kap. 1 § ändras i förhållande till kyrkostyrelsens förslag.

Utskottet ställer sig bakom kyrkostyrelsens förslag att församling, stift och nationell nivå ges rätt att besluta om yrkesrevisors mandatperiod och därmed även när yrkesrevisor ska utses. Varje mandatperiod får högst uppgå till fyra år.

Vad gäller kyrkostyrelsens förslag om när kyrkomötets val av revisorer ska förrättas har såväl Budget- som Kyrkorättsutskottet haft synpunkter på detta (Kr 2011:2y, B 2011:1y). Utskottet delar Budgetutskottets bedömning att frågan om kyrkomötets placering avgjordes 2010. Några bestämmelser om att det nyvalda kyrkomötet ska sammanträda under valåret finns inte. Kyrkostyrelsens förslag behöver därför förändras i denna del. Utskottet föreslår i enlighet med Kyrkorättsutskottet att 52 kap. 1 § sista stycket ändras enligt följande: "Valet ska förrättas av det nyvalda kyrkomötet vid dess första sammanträde."

Utskottet vill utöver det som kyrkostyrelsen anger i sin bedömning betona vikten av att man bör undvika att revisorer sitter alltför många sammanhängande mandatperioder.

Beredning och upphandling av lagstadgad revision

Skrivelsen

Vid sidan av kyrkoordningens allmänna krav på upphandling finns idag inga särskilda regler för beredningen inför val av revisorer. För att säkerställa en korrekt beredning inför val av revisorer har det utarbetats en praxis att presidiet i församlingens, samfällighetens eller stiftets fullmäktige uppdrar till kansliet att upprätta underlag för upphandling. Presidiet utvärderar sedan anbudet och lämnar beslutsförslag till fullmäktige. Detta är en praxis som visat sig ändamålsenlig. Kyrkostyrelsen anser att motsvarande tillvägagångssätt även bör införas på den nationella nivån.

Kyrkostyrelsen anser inte att det behöver införas några särskilda bestämmelser om upphandling av revision eftersom den allmänna regleringen med krav på upphandling i 47 kap. 3 §, 49 kap. 3 § och 51 kap. 3 § i kyrkoordningen gäller även upphandling av revision. Till stöd för sin uppfattning pekar kyrkostyrelsen på att det utöver regleringen finns en utarbetad ändamålsenlig praxis.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Inga särskilda bestämmelser om upphandling av revision behöver införas i kyrkoordningen. Detta mot bakgrund av dels att den allmänna regleringen i kyrkoordningen gäller även på detta område, dels att den praxis som finns bedöms ändamålsenlig.

Utskottet ställer sig bakom kyrkostyrelsens förslag och bedömning att inga särskilda bestämmelser om upphandling av revision behöver införas i kyrkoordningen. Den allmänna regleringen i kyrkoordningen gäller även på detta område. Dessutom bedöms den praxis som redan utvecklats ändamålsenlig.

Dotterföretag och prästlönetillgångar

Skrivelsen

Av 20 § i revisionslagen framgår att som revisor i ett dotterföretag bör minst en av moderföretagets revisorer utses. Begreppet dotterföretag finns definierat i årsredovisningslagen 1 kap. 4 §.

Idag finns det inte några bestämmelser i kyrkoordningen om revision i dotterföretag. Under senare år har ett antal församlingar och samfälligheter valt att bilda helägda bolag. Kyrkostyrelsen anser mot bakgrund av detta att det behövs ett klarläggande om revision i dotterföretag i den inomkyrkliga regleringen. Eftersom inte alla församlingar och samfälligheter omfattas av revisionslagen anser kyrkostyrelsen att särskilda bestämmelser om revision av dotterföretag ska

införas i 48 kap. 2 § tredje stycket, 50 kap. 1 § tredje stycket samt 52 kap. 1 § andra stycket i kyrkoordningen. Motsvarande bestämmelser bör även införas för stift och nationell nivå.

Kyrkostyrelsen föreslår att krav införs på att vald yrkesrevisor även ska utses i dotterföretag till församlingen, stiftet eller den nationella nivån. Eftersom begreppet dotterföretag finns definierat i årsredovisningslagen bör för enkelhetens skull samma begrepp användas i kyrkoordningen.

När det gäller prästlönertilgångarna anser kyrkostyrelsen att det är naturligt att samma revisor utses för såväl stift som prästlönertilgångar. Vidare påpekar kyrkostyrelsen att stiftelser som förvaltas med s.k. anknuten förvaltning av församling, samfällighet eller stift bör jämföras med dotterföretag i revisionshänseende.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Krav införs på att vald yrkesrevisor även ska utses i dotterföretag till församlingen, stiftet och den nationella nivån.

Utskottet konstaterar att det många gånger idag finns en svag koppling mellan revision av församlingar och samfälligheter och deras helägda bolag. Utskottet ställer sig därför bakom kyrkostyrelsens förslag och bedömning att krav införs på att vald yrkesrevisor även ska utses i dotterföretag till församlingen, stiftet eller den nationella nivån.

I den mån det är möjligt anser utskottet att även de revisorer som inte är yrkesrevisorer bör granska dotterföretag.

Kyrkorättsutskottet påtalar i sitt yttrande Kr 2011:2y att benämningen ”dotterföretag” rent språkligt kan upplevas som främmande i kyrkoordningen och föreslår därför att det i de berörda bestämmelserna ska uttryckas ”dotterföretag enligt revisionslagen”. Utskottet delar inte Kyrkorättsutskottets uppfattning att ett sådant tillägg behövs. Utskottet anser att det är fullt tillräckligt med den definition av begreppet som finns i årsredovisningslagen vilket också framgår av skrivelsen.

Revisionens oberoende

Skrivelsen

Kyrkostyrelsen anser att det är angeläget att säkerställa att revisorerna är, och upplevs vara, oberoende i förhållande till den verksamhet de ska granska. Kyrkostyrelsen föreslår därför att bestämmelser om valbarhetshinder, om att revisor inte får vara förtroendevald i den organisatoriska enhet som revisorn ska granska, införs i 48 kap. 4 och 5 §§, 50 kap. 3 § första punkten samt 52 kap. 3 § första och andra stycket i kyrkoordningen.

Kyrkostyrelsen har även övervägt att införa ett generellt förbud mot att samtidigt vara revisor på en nivå och förtroendevald på en annan nivå inom Svenska kyrkan men kommit fram till att en sådan bestämmelse skulle försvåra rekryteringen av revisorer. Istället föreslår kyrkostyrelsen särskilda bestämmelser införs i 48 kap. 5 § tredje punkten, 50 kap. 3 § andra punkten och 9 kap. 2 § c i kyrkoordningen som förhindrar att ledamot eller ersättare i domkapitel innehar revisionsuppdrag i församlingar och samfälligheter inom stiftet. Vidare föreslår kyrkostyrelsen att motsvarande bestämmelse införs i 48 kap. 5 § fjärde punkten, 50 kap. 3 § tredje punkten, 52 kap. 3 § tredje stycket och 16 kap. 2 § femte stycket i kyrkoordningen som förhindrar ledamot eller ersättare i Svenska kyrkans överklagandenämnd att samtidigt inneha revisionsuppdrag i Svenska kyrkan.

Utskottets förslag: Bestämmelser införs om att revisor inte får vara förtroendevald i den organisatoriska enhet som revisorn ska granska. Domkapitelsledamot får inte vara revisor i församling eller samfällighet som ligger i det stiftet. Ledamot i Överklagandenämnden får inte vara revisor i Svenska kyrkan.

52 kap. 3 § andra stycket i kyrkoordningen ändras i förhållande till kyrkostyrelsens förslag. Orden "eller ersättare" läggs till efter orden "är ledamot".

Utskottet ställer sig bakom kyrkostyrelsens förslag och bedömning om att revisor inte får vara förtroendevald i den organisatoriska enhet som revisorn ska granska. Utskottet noterar att Budgetutskottet i sitt yttrande B 2011:1y har en annan uppfattning beträffande valbarheten för kyrkomötets ledamöter.

Kyrkorättsutskottet har i sitt yttrande Kr 2011:2y kommenterat de valbarhets hinder som föreslås av kyrkostyrelsen för ledamöter och ersättare i domkapitel och i Överklagandenämnden. Kyrkorättsutskottet konstaterar att de är kyrkorättsligt möjliga men ifrågasätter behovet av dem. Denna uppfattning delas inte av utskottet utan utskottet ställer sig bakom kyrkostyrelsens förslag och bedömning att domkapitelsledamot inte får vara revisor i församling eller samfällighet som ligger i stiftet samt att ledamot i Överklagandenämnden inte får vara revisor i Svenska kyrkan.

Kyrkorättsutskottet har även i sitt yttrande noterat att det som valbarhets hinder i 52 kap. 3 § i kyrkoordningen ska läggas till orden "eller ersättare" för att det ska bli en konsekvent tillämpning av den föreslagna bestämmelsen på alla nivåer i Svenska kyrkan. Utskottet delar denna uppfattning och föreslår därför detta.

Krav på medlemskap i Svenska kyrkan för revisorer som inte är valda i egenskap av yrkesrevisor

Skrivelsen

För att tydliggöra att de revisorer som inte är valda i egenskap av yrkesrevisor har ett särskilt ansvar att bidra med en kyrklig dimension i granskningen anser kyrkostyrelsen att valbarhetskriterier som ansluter till valbarhetskriterierna för förtroendevalda ska införas i kyrkoordningen. Kyrkostyrelsen föreslår därför att bestämmelser om valbarhet införs i 48 kap. 3 §, 50 kap. 2 § och 52 kap. 2 § i kyrkoordningen om krav på att den som väljs ska tillhöra Svenska kyrkan, vara döpt och fyllt 18 år senast vid valtillfället. Kravet omfattar revisorer som inte är valda i egenskap av yrkesrevisor.

Kyrkostyrelsen anser inte att det ska införas något krav i kyrkoordningen på att revisorn ska vara bosatt inom den granskande enhetens geografiska område då detta skulle kunna försvåra rekryteringen av revisorer.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Krav på medlemskap i Svenska kyrkan införs för revisorer som inte är valda i egenskap av yrkesrevisor.

Följande ändringar görs i förhållande till kyrkostyrelsens förslag:

- I 48 kap 3 § i kyrkoordningen görs tillägget "Bestämmelsen gäller ej auktoriserad eller godkänd revisor".
- I 50 kap. 2 § och 52 kap. 2 § i kyrkoordningen görs tillägget "Bestämmelsen avser inte auktoriserad revisor".

Utskottet ställer sig bakom kyrkostyrelsens förslag och bedömning att det ska införas krav på medlemskap i Svenska kyrkan för revisorer som inte är valda i egenskap av yrkesrevisorer.

Budgetutskottet och Kyrkorättsutskottet har i sina yttranden påtalat att bestämmelserna i 48 kap. 3 §, 50 kap. 2 § och 52 kap. 1 § behöver förtydligas för att det klart ska framgå att de inte gäller auktoriserad eller godkänd revisor. Utskottet delar denna uppfattning och föreslår i enlighet med Kyrkorättsutskottets förslag att det görs tillägg i de ovan nämnda bestämmelserna.

Avskaffande av den särskilda kollektgranskningen

Skrivelsen

Idag finns i 43 kap. 10 § i kyrkoordningen bestämmelser om att församlingens kollektshantering ska granskas av församlingens revisorer. Revisorerna ska avlämna en rapport över granskningen till domkapitlet och en kopia på den rapporten till församlingens kyrkoråd.

Kyrkostyrelsen konstaterar att kollekten fyller en viktig funktion i församlingens verksamhet och detta motiverar att kollekthanteringen uppmärksammas inom ramen för revisionen. Utöver kollekten erhåller Svenska kyrkan även andra gåvor och bidrag och det är angeläget att säkerställa en korrekt hantering även av dem. Att upprätta en särskild rapport för kollekt kan leda till att granskningen blir allt för snäv och kyrkostyrelsen föreslår därför att kravet på särskild kollektgranskning avskaffas och att 43 kap. 10 § i kyrkoordningen upphävs. Kyrkostyrelsen konstaterar i sin skrivelse att samtliga stift i sina remissvar tillstyrkt utredningens förslag att den särskilda kollektgranskningen ska upphöra.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kravet på särskild kollektgranskning avskaffas.

Utskottet ställer sig bakom kyrkostyrelsens förslag och bedömning att kravet på att särskild kollektgranskning ska avskaffas. Utskottet vill med hänvisning till den nya skattelagstiftningen, som kommer att göra det möjligt för privatpersoner att göra avdrag för gåvor, påtala vikten av att det i församlingar finns policydokument för hanteringen av gåvor. En ändamålsenlig hantering av gåvor är en viktig trovärdighetsfråga för Svenska kyrkan.

Revisionsberättelse och ansvarsfrihet

Skrivelsen

Kyrkostyrelsen konstaterar att revisionsberättelsens innehåll och utformning styrs av revisionslagen och av rekommendationer från Far (Branschorganisationen för revisorer och rådgivare). Kyrkostyrelsen önskar i likhet med förslag från Far att förväntningarna på revisionen klarläggs. Enligt de nuvarande bestämmelserna i kyrkoordningen ska en revisionsberättelse innehålla det som finns angivet i lag. Kyrkostyrelsen föreslår därför att bestämmelserna i 48 kap. 7 § andra stycket, 50 kap. 5 § andra stycket samt 52 kap. 5 § andra stycket i kyrkoordningen kompletteras med krav på att revisorerna uttalar sin uppfattning när det gäller resultat- och balansräkning samt ansvarsfrihet för ledamöter i styrelse och inrättade nämnder.

Idag finns krav i kyrkoordningen på att kyrkofullmäktige, stiftsfullmäktige och kyrkomöte ska begära in förklaringar i de fall en revisionsberättelse innehåller anmärkningar. Kyrkostyrelsen ser det som självklart att en förklaring kommer att

inhämtas utan att det behöver vara reglerat i kyrkoordningen. Kyrkostyrelsen föreslår därför att nuvarande bestämmelser i 48 kap. 5 § andra stycket, 50 kap. 6 § första stycket samt 52 kap. 5 § i kyrkoordningen upphävs. Att låta bestämmelserna utgå ser man också som ett led i förenklingen av kyrkoordningen.

Stiften har bland annat i uppgift att utöva tillsyn. För att underlätta deras möjlighet att utöva tillsyn föreslår kyrkostyrelsen att det i 48 kap. 7 § fjärde stycket i kyrkoordningen införs bestämmelser om att revisor är skyldig att lämna en kopia på en oren revisionsberättelse till stiftet. Någon anledning att i kyrkoordningen reglera vilket organ revisionsberättelsen ska sändas till anser inte kyrkostyrelsen att det finns utan varje stift kan själv skapa ändamålsenliga rutiner.

Idag finns i 48 kap. 5 § andra stycket, 50 kap. 6 § andra stycket samt 52 kap. 5 § andra stycket i kyrkoordningen bestämmelser om att ansvarsfrihet ska beviljas senast den 31 december efter räkenskapsårets utgång, för kyrkomötet vid sitt andra sammanträde året efter det år som revisionen avser. Någon anledning att ha kvar en sådan reglering anser inte kyrkostyrelsen att det finns eftersom ansvarsfrihet regelmässigt beviljas efter fastställande av årsredovisning eller efter utredning som kan ta längre tid än till den 31 december. Kyrkostyrelsen föreslår därför att bestämmelserna upphävs.

Kyrkostyrelsen föreslår att nuvarande bestämmelser 3 kap. 6 § sjunde punkten och 7 kap. 1 § sjunde punkten i kyrkoordningen om att fullmäktige ska fastställa årsredovisning ersätts med att fullmäktige ska fastställa resultat- och balansräkning och att ansvarsfrihet blir en egen punkt i bestämmelserna.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkoordningen förändras genom att:

- Bestämmelse införs om att revisionsberättelsen ska innehålla ett uttalande om resultat- och balansräkning bör fastställas och ett uttalande om ansvarsfrihet bör beviljas för styrelsens ledamöter.
- Bestämmelsen om att fullmäktige ska inhämta en förklaring om revisionsberättelsen innehåller anmärkningar utgår.
- Bestämmelse införs om att orena revisionsberättelser i församlingar och samfälligheter ska lämnas till stiftet.
- Bestämmelsen om att ansvarsfrihet ska beviljas senast 31 december utgår.
- Bestämmelsen om att fullmäktige ska fastställa årsredovisning ersätts med att fullmäktige ska fastställa resultat- och balansräkning. Fullmäktiges behandling av ansvarsfrihet blir en egen beslutspunkt skild från årsredovisningen.
- En rättelse görs av 52 kap. 4 § där ordet ”stiftets” ska ersättas av orden ”den nationella nivåns”.

Utskottet ställer sig bakom kyrkostyrelsens förslag och bedömning om förändringar i kyrkoordningen avseende revisionsberättelse och ansvarsfrihet.

Budgetutskottet har i sitt yttrande B 2011:1y påtalat att det har insmugit sig ett fel som behöver rättas i 52 kap. 4 §. Bestämmelsen handlar om den nationella nivån och ordet ”stiftet” behöver därför bytas ut mot ”den nationella nivåns”.

Krav på arbetsordning

Skrivelsen

En genomarbetad arbetsordning anser kyrkostyrelsen är grunden för ett gott styrelsearbete. Den är också ett av grunddokumenten som verksamhetsgranskningen kontrollerar för att säkerställa att det finns ett fungerande styrelsearbete.

Exempelvis är det för närvarande enligt 3 kap. 6 § tredje punkten och 7 kap. 1 § tredje punkten i kyrkoordningen fullmäktige som beslutar om kyrkoråds och stiftsstyrelses arbetsformer. Kyrkostyrelsen anser att kyrkoråd, kyrkonämnd, stiftsstyrelse och kyrkostyrelsen själva bör ha ett tydligt ansvar för sin organisation och sina arbetsformer. Kyrkostyrelsen föreslår därför att krav på skriftlig arbetsordning införs för verkställande organ på samtliga nivåer i 4 kap. 6 § tredje stycket och 32 § andra stycket, 7 kap. 15 § andra stycket och 12 kap. 1 § tredje stycket i kyrkoordningen.

Kyrkostyrelsen konstaterar att arbetsordningar finns inom andra associationsformer och det finns en god sed för hur de bör utformas och vad de bör innehålla. En sed som bör kunna förändras över tid. Kyrkostyrelsen anser därför att kyrkoordningen inte bör innehålla bestämmelser om arbetsordningens innehåll.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Krav på arbetsordning införs för verkställande organ på samtliga nivåer. Förslaget innebär att beslutande organ inte längre ska fastställa arbetsformer för styrelser och nämnder.

En förändring görs i förhållande till kyrkostyrelsens förslag. Bestämmelsen rörande arbetsordning för stiftsstyrelse placeras i 7 kap. 8 §.

Utskottet ställer sig bakom kyrkostyrelsens förslag och bedömning att det införs krav på arbetsordning för verkställande organ på samtliga nivåer. Utskottet vill därutöver betona vikten av att det finns policydokument kopplade till arbetsordningen och att dessa ses över regelbundet.

Kyrkorättsutskottet har i sitt yttrande Kr 2011:2y noterat att det föreslagna tillägget i 7 kap. 15 § rörande arbetsordning för stiftsstyrelse har placerats utifrån en annan princip än den som tillämpas i 4 kap. 6 § för den lokala nivån och 12 kap. 1 § för den nationella nivån. Eftersom placeringen av bestämmelsen rörande arbetsordning för stiftsstyrelse inte är konsekvent med hur regleringen ser ut på den lokala och nationella nivån föreslår utskottet att bestämmelsen istället införs i 7 kap. 8 § i kyrkoordningen.

Övriga förslag

Skrivelsen

Far (Branschorganisationen för revisorer och rådgivare) föreslår i sitt remissvar på utredningen att hänvisningen till lag bör förändras i kyrkoordningen då vissa församlingar och samfälligheter inte omfattas av lagstiftningen. Kyrkostyrelsen delar Fars uppfattning att hänvisningen till lag är för vag och föreslår därför att kyrkoordningens hänvisningar förändras. I 48 kap. 6 och 7 §§, 50 kap. 4 och 5 §§ samt 52 kap. 4 och 5 §§ i kyrkoordningen införs hänvisning till revisionslagen istället för enbart lag.

Kyrkostyrelsen anser att det blir tydligare att granskningen består av både revision och ytterligare granskning om rubriken för de kapitel i kyrkoordningen som reglerar revisionen förändras så att det framgår av den vad granskningen består av. Kyrkostyrelsen föreslår därför att rubriken på 48 kap., 50 kap. och 52 kap. ska vara Revision och granskning av församlingar och samfälligheter/stiften/den nationella nivån.

För att det tydligt ska framgå att det är beslutande organ som ska besluta om ersättning även för revisorer föreslår kyrkostyrelsen att kyrkoordningens bestämmelser kompletteras i 3 kap. 6 § sjätte punkten och i 7 kap. 6 § sjätte

punkten så att det tydligt framgår att det är beslutande organ som ska besluta om ersättning även för revisorer.

EE 2011:1

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkoordningen ändras genom att:

- Hänvisning införs till "revisionslagen" istället för enbart "lag".
- Ny formulering införs om att revision ska ske enligt tillämpliga delar i revisionslagen.
- Bestämmelse införs om att fullmäktige i stift och församling ska fastställa ersättning till revisorerna.
- Revisionskapitlen får nya rubriker.

Utskottet ställer sig bakom kyrkostyrelsens förslag och bedömning att det i kyrkoordningen införs hänvisning till "revisionslagen" istället för enbart "lag". Vidare till att ny formulering införs om att revision ska ske enligt tillämpliga delar i revisionslagen och att bestämmelser införs om att fullmäktige i stift och församling ska fastställa ersättning till revisorerna samt ny rubrik på revisionskapitlen.

Ikraftträdande

Skrivelsen

Kyrkostyrelsen föreslår att de föreslagna ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2013 och avser därmed granskningen av 2013 års verksamhet.

Vidare föreslår kyrkostyrelsen att övergångsbestämmelser införs som innebär att samtliga idag utsedda revisorer och ersättare har rätt att kvarstå i sina uppdrag under kvarvarande mandatperiod. Övergångsbestämmelserna ska även gälla för de församlingar och samfälligheter som har dotterföretag.

Kyrkostyrelsens förslag om avskaffande av den särskilda kollektgranskningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2012.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att föreslagna ändringar ska träda i kraft den 1 januari 2013.
2. Kyrkomötet beslutar att föreslagna övergångsbestämmelser införs.
3. Kyrkomötet beslutar att förslaget om avskaffande av den särskilda kollektgranskningen ska träda i kraft den 1 januari 2012.

Utskottet ställer sig bakom kyrkostyrelsens förslag beträffande ikraftträdande och införande av övergångsbestämmelser.

Motion 2011:3 om revisionsplikt för kyrkliga stiftelser

Motionären konstaterar att Svenska kyrkans församlingar förvaltar ett stort antal stiftelser som årligen revideras av auktoriserade revisorer. Då många av stiftelserna har ett litet kapital blir konsekvensen att avkastningen för en del av dem enbart räcker till revisionskostnaden.

Motionären anser att det vore rimligt att motsvarande lättnader avseende revisionsplikt som infördes för aktiebolag [9 kap. 1 § Aktiebolagslag (2005:551)] genom riksdagens beslut hösten 2010 även införs för kyrkans stiftelser. Motionären föreslår därför att kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att framföra till regeringen behovet av förändring av revisionsplikt för stiftelser med små tillgångar.

Stiftelser

Revision av stiftelser

Av bestämmelsen 4 kap. 4 § i stiftelselagen (1994:1220) framgår att minst en revisor ska vara auktoriserad eller godkänd revisor om stiftelsen enligt bokföringslagen (1999:1078) är skyldig att upprätta årsredovisning. Stiftelser är enligt bestämmelsen i 2 kap. 3 § i bokföringslagen bokföringsskyldiga och ska upprätta årsredovisning om tillgångarnas värde överstiger 1 500 000 kronor. Stiftelser med tillgångar understigande 1 500 000 kronor behöver enbart upprätta en sammanställning över räkenskaperna och hålla den tillgänglig för alla. Stiftelser kan visserligen vara bokföringsskyldiga även om de har lägre tillgångar, men det gäller stiftelser som bildats av eller med staten, kommun eller landstingskommun, insamlings- och pensionsstiftelser samt stiftelser som bedriver näringsverksamhet.

Upphörande av stiftelse

Enligt stiftelselagen finns det möjlighet att avveckla vissa mindre stiftelser. Regleringen omfattar stiftelser som bildades för mer än 20 år sedan och vars tillgångar de senaste tre räkenskapsåren inte har överstigit ett värde motsvarande tio prisbasbelopp.

Detta innebär att om en stiftelses löpande avkastning inte längre räcker till för att främja ändamålet eller om den för stiftelsen angivna destinatärskretsen inte kan återfinnas längre får stiftelsens förvaltare besluta att stiftelsen ska avvecklas.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2011:3.

Utskottet konstaterar att det enligt stiftelselagen finns en möjlighet för en stiftelses förvaltare att besluta att en mindre stiftelse ska avvecklas om den löpande avkastningen inte längre räcker till för att främja ändamålet. Utskottet föreslår därför att motionen ska avslås.

Uppsala den 30 september 2011

På Ekonomi- och egendomsutskottets vägnar

Gusten Rolandsson, ordförande

Marie Schött, sekreterare

Beslutande: Gusten Rolandsson, ordförande, Ingrid Karlsson, Sigvard Olsson, Gun Eriksson, Tommy Eriksson, Mats Johansson Flygg, Stefan Caplan, Margareta Nisser-Larsson, Jan G Nilsson, Carina Håkansson, Gerd Gullberg Johnson, Peter Bernövall, Gunvor Torstensson, Birgit Friggebo och Claes Björndahl.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Titti Ådén, Magnus Nilsson, Marcus Bernhardsson, Svante Erlandsson, Åke Löfstrand, Ragnhild Bertius, Bertil Persson, Gunnar Pettersson, Jan Friheden, Dan Sarkar och Markus Nordenmark.

Biskop Per Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.

Utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen

Kyrkomötet beslutar i fråga om kyrkoordningen (SvKB 1999:1)

dels att nuvarande 43 kap. 10 §, 48 kap. 4–5 §§, 50 kap. 2, 5–6 §§ och 52 kap. 3 § ska upphöra att gälla,

dels att 3 kap 6 §, 4 kap. 6, 25 och 32 §§, 7 kap. 1 och 8 §§, 12 kap. 1 §, 16 kap. 2 §, 48 kap. 1, 6–7 §§, 50 kap. 1 § och 52 kap 1 § samt rubrikerna före 48 kap. 1 § och 50 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att rubrikerna för kapitel 48, 50 och 52 ska ha följande lydelse,

dels att nuvarande 48 kap. 2 § ska betecknas 48 kap. 6 §, 48 kap. 3 § ska betecknas 48 kap. 7 §, 50 kap. 3 § ska betecknas 50 kap. 4 §, 50 kap. 4 § ska betecknas 50 kap. 5 §, 52 kap. 2 § ska betecknas 52 kap. 4 § samt 52 kap. 4 § ska betecknas 52 kap. 5 § och ha följande lydelse, samt att rubriken före nuvarande 48 kap. 2 § ska stå före den nya 48 kap. 6 §, rubriken före 48 kap. 3 § ska stå före den nya 48 kap. 7 §, rubriken för 50 kap 3 § ska stå före den nya 50 kap. 4 §, rubriken före 52 kap. 3 § ska stå före den nya 52 kap. 4 § samt att rubriken före 52 kap. 4 § ska stå före den nya 52 kap. 5 §,

dels att det ska införas nio nya paragrafer 9 kap. 2 c §, 48 kap. 2–5 §§, 50 kap. 2 och 3 §§ och 52 kap. 2 och 3 §§ av följande lydelse samt nya rubriker närmast före 48 kap. 2–4 §§, 50 kap. 2–3 §§, 52 kap 2 och 3 §§ av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap. Beslutande organ i församlingar och samfälligheter**Kyrkofullmäktiges och samfällda kyrkofullmäktiges uppgifter**

6 § Kyrkofullmäktige och samfällda kyrkofullmäktige beslutar i principiella ärenden och i ärenden som på annat sätt är av större vikt, främst

1. mål och riktlinjer för verksamheten,
2. budget, kyrkoavgift och andra viktiga ekonomiska frågor,
3. kyrkorådets, kyrkonämndens och andra nämnders organisation och verksamhetsformer,
4. val av ledamöter och ersättare i kyrkoråd, kyrkonämnden och andra nämnder,
5. val av revisorer och revisorsersättare,
6. grunderna för ekonomiska förmåner åt förtroendevalda, och
7. årsredovisning och ansvarsfrihet.

Kyrkofullmäktige beslutar om godkännande av församlingsinstruktionen enligt 57 kap. 6 §. Kyrkofullmäktige och samfällda kyrkofullmäktige beslutar också i andra frågor som anges i kyrkoordningen.

6 § Kyrkofullmäktige och samfällda kyrkofullmäktige beslutar i principiella ärenden och i ärenden som på annat sätt är av större vikt, främst

1. mål och riktlinjer för verksamheten,
2. budget, kyrkoavgift och andra viktiga ekonomiska frågor,
3. inrättande av nämnder och deras uppgifter,
4. val av ledamöter och ersättare i kyrkoråd, kyrkonämnden och andra nämnder,
5. val av revisorer,
6. grunderna för ersättning till förtroendevalda och revisorer,
7. fastställande av årsredovisningens resultat- och balansräkning, och
8. ansvarsfrihet

Samfälliga kyrkofullmäktige får, i fråga om första stycket 1, inte besluta om andra mål och riktlinjer än sådana som avser ekonomisk utjämning, resurshushållning och service.

Kyrkofullmäktige i de församlingar som ingår i en samfällighet får inte besluta om de uppgifter som avses i första stycket 2 och 5–7 utan dessa bestäms av samfälliga kyrkofullmäktige.

Kyrkofullmäktige i de församlingar som ingår i en samfällighet får inte besluta om de uppgifter som avses i första stycket 2 och 5–8 utan dessa bestäms av samfälliga kyrkofullmäktige.

4 kap. Kyrkorådet, kyrkonämnden och andra nämnder i församlingar och samfälligheter

6 § Kyrkorådet ska uppmärksamta följande frågor som kan inverka på församlingens ekonomiska ställning.

Kyrkorådet ska också göra de framställningar som behövs till kyrkofullmäktige och nämnder liksom till andra kyrkliga organ samt statliga och kommunala myndigheter.

Kyrkorådet ska fastställa en arbetsordning för sitt arbete.

Tillsättning av nämnder

25 § För förvaltning och verkställighet får kyrkofullmäktige tillsätta de nämnder som behövs. Ledamöter och ersättare i sådana nämnder väljs av fullmäktige till det antal som fullmäktige bestämmer. Det ska också finnas en valnämnd. Bestämmelser om valnämnd finns i 38 kap. 3 §.

För dessa nämnder tillämpas bestämmelserna om kyrkorådet i 14 a–20, 22–23 §§.

För dessa nämnder tillämpas bestämmelserna om kyrkorådet i 6 § tredje stycket, 14 a–20, 22–23 §§.

För valnämnden gäller även 14 §.

Kyrkofullmäktige ska anta reglementen med närmare bestämmelser om nämndernas verksamhet.

Hänvisningsbestämmelser

32 § Följande bestämmelser om kyrkorådet i en församling ska tillämpas på kyrkonämnden och övriga nämnder i samfälligheten:

- 14 § om mandatperiodens längd,
- 14 a § om vad som sker efter ett omval eller en ny sammanräkning,
- 15 § om fyllnadsval,
- 16 § första stycket och 17 § om ordförandeskapet,
- 18 § om när sammanträdena ska hållas,
- 19 § om ersättarnas tjänstgöring,

32 § Följande bestämmelser om kyrkorådet i en församling ska tillämpas på kyrkonämnden och övriga nämnder i samfälligheten:

- 6 § tredje stycket om fastställande av arbetsordning
- 14 § om mandatperiodens längd,
- 14 a § om vad som sker efter ett omval eller en ny sammanräkning,
- 15 § om fyllnadsval,
- 16 § första stycket och 17 § om ordförandeskapet,
- 18 § om när sammanträdena ska hållas,

- 20 § om beslutförhet,
- 22 och 22 a §§ om jäv,
- 23 § om ärendenas avgörande och protokoll,
- 25 § om tillsättning av nämnder, och
- 26 § om närvarorätt vid sammanträden m.m.

- 19 § om ersättarnas tjänstgöring,
- 20 § om beslutförhet,
- 22 och 22 a §§ om jäv,
- 23 § om ärendenas avgörande och protokoll,
- 25 § om tillsättning av nämnder, och
- 26 § om närvarorätt vid sammanträden m.m.

Då ska följande gälla:

1. Bestämmelserna om församling och kyrkofullmäktige ska avse samfälligheten och dess samfälliga kyrkofullmäktige.
2. Bestämmelserna om mandatperiodens längd gäller kyrkonämnden och valnämnden.
3. Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på samfällighetens anslagstavla.

7 kap. Stiftsfullmäktige, stiftsstyrelsen och nämnderna

STIFTSFULLMÄKTIGE

Stiftsfullmäktiges uppgifter

- 1 § Stiftsfullmäktige beslutar i principiella ärenden och i ärenden som på annat sätt är av större vikt, främst
1. mål och riktlinjer för verksamheten,
 2. budget, kyrkoavgift och andra viktiga ekonomiska frågor,
 3. *stiftsstyrelsens och nämndernas organisation och verksamhetsformer,*
 4. val av ledamöter och ersättare i stiftsstyrelse och nämnder,
 5. val av revisorer *och revisorsersättare,*
 6. grunderna för *ekonomiska förmåner* åt förtroendevalda, *och*
 7. *årsredovisning och ansvarsfrihet.*

Stiftsfullmäktige beslutar också i andra frågor som anges i kyrkoordningen.

Stiftsfullmäktige i Visby stift beslutar inte i frågor rörande utlandskyrkan enligt 2 kap. 16 §.

- 1 § Stiftsfullmäktige beslutar i principiella ärenden och i ärenden som på annat sätt är av större vikt, främst
1. mål och riktlinjer för verksamheten,
 2. budget, kyrkoavgift och andra viktiga ekonomiska frågor,
 3. *inrättande av nämnder och deras verksamhet,*
 4. val av ledamöter och ersättare i stiftsstyrelse och nämnder,
 5. val av revisorer,
 6. grunderna för *ersättning* åt förtroendevalda *och revisorer,*
 7. *fastställande av årsredovisningens resultat- och balansräkning, och*
 8. *ansvarsfrihet.*

Stiftsstyrelsens uppdrag

- 8 § Stiftsstyrelsen ska leda och samordna stiftets förvaltning och ha tillsyn över nämndernas verksamhet.

- 8 § Stiftsstyrelsen ska leda och samordna stiftets förvaltning och ha tillsyn över nämndernas verksamhet.

Stiftsstyrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på stiftets ekonomiska ställning.

Stiftsstyrelsen ska också göra de framställningar som behövs till stiftsfullmäktige och nämnder liksom till andra kyrkliga organ samt statliga och kommunala myndigheter.

Stiftsstyrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på stiftets ekonomiska ställning.

Stiftsstyrelsen ska också göra de framställningar som behövs till stiftsfullmäktige och nämnder liksom till andra kyrkliga organ samt statliga och kommunala myndigheter.

Stiftsstyrelsen ska fastställa en arbetsordning för sitt arbete.

9 kap. Domkapitlet

2 c § Av bestämmelserna i 48 kap. 4 och 5 §§ samt 50 kap. 3 § framgår att ledamot eller ersättare i domkapitlet inte får vara revisor i församling eller samfällighet som ligger i det stiftet eller i stiftet.

12 kap. Kyrkostyrelsen, m.m

Kyrkostyrelsen

- 1 § Kyrkostyrelsen leder och samordnar förvaltningen av den nationella nivåns uppgifter.

Kyrkostyrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på den nationella nivåns ekonomiska ställning.

Kyrkostyrelsen ska också göra de framställningar som behövs till kyrkomötet och till andra kyrkliga organ, internationella och nationella organisationer samt statliga och kommunala myndigheter.

Kyrkostyrelsen ska fastställa en arbetsordning för sitt arbete.

16 kap. Svenska kyrkans överklagandenämnd

Nämndens sammansättning

- 2 § Överklagandenämnden ska bestå av följande ledamöter:
1. en ordförande som är eller har varit ordinarie domare,
 2. en ledamot som är präst och har avlagt teologie doktorsexamen,
 3. en ledamot som är präst och har dokumenterad kunskap och erfarenhet inom det kyrkorättsliga området,
 4. en ledamot som har avlagt juris kandidatexamen eller juristexamen, och
 5. en övrig ledamot.

Ledamöterna ska ha god kännedom om Svenska kyrkans verksamhet.

För ordföranden ska det finnas en personlig ersättare. För var och en av de övriga fyra ledamöterna ska det finnas två personliga ersättare. Ersättarna ska uppfylla de kvalifikationskrav som ställs för respektive ledamot. När ordförandens ersättare träder in som ledamot ska han eller hon vara ordförande.

Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhets-
hinder och uppdragets upphörande ska gälla för ledamöterna som avses i
första stycket 1, 4 och 5 och för deras ersättare.

EE 2011:1
Bilaga 1

*Av bestämmelserna i 48 kap. 4
och 5 §§, 50 kap. 3 § och 52 kap.
3 § framgår att ledamot eller ersät-
tare i Överklagandenämnden inte
får vara revisor i Svenska kyrkan.*

Sekreterare och föredragande i Överklagandenämnden är en jurist som
utses av nämnden.

Endast den som har fyllt 18 år, är döpt och tillhör Svenska kyrkan får
vara föredragande i Överklagandenämnden. (SvKB 2002:9; 2004:4)

43 kap. Kollekt

10 § *Kollekträkskaperna ska årligen
granskas av församlingens revi-
sor. För en församling som
ingår i en samfällighet gäller detta
i stället samfällighetens revisorer.*

*Revisorerna ska senast den
30 april lämna berättelse över
granskningen till domkapitlet.
Revisionsberättelsen ska även
lämnas till kyrkorådet i försam-
lingen för kännedom.*

48 kap. Revision för försam- lingar och samfälligheter

Val av revisorer och revisorsersättare

1 § *Föreskrifter om revision finns i lag.*

För en församling som ingår i en samfällighet gäller det som sägs om
församlingar i stället samfälligheten. Det som sägs om kyrkofullmäktige
gäller då i stället samfälliga kyrkofullmäktige och det som sägs om kyrko-
rådet gäller kyrkonämnden.

*Varje församling ska utse
minst tre revisorer och lika
många ersättare. Minst en
revisor ska vara auktoriserad
eller godkänd. Under de år då
ordinarie kyrkoval har ägt rum
ska det nyvalda kyrkofullmäk-
tige välja revisorer och revisors-
ersättare som ska granska verk-
samheten under de fyra följande
åren. Valet av auktoriserad eller
godkänd revisor får dock skjutas
upp och äga rum senast den
30 juni året efter valåret.*

48 kap. Revision och granskning av församlingar och samfälligheter

Inledande bestämmelser

Val av revisorer

- 2 § *Kyrkofullmäktige ska utse en auktoriserad revisor eller en godkänd revisor som har avlagt revisorsexamen för att granska verksamheten under en tidsperiod om längst fyra år. Till sådan revisor får även ett registrerat revisionsbolag utses.*

Kyrkofullmäktige ska, utöver den revisor som ska utses enligt första stycket, välja ytterligare två revisorer. Valet ska förrättas av nyvalda kyrkofullmäktige det år ordinarie kyrkoval har ägt rum, för att granska verksamheten under de fyra följande åren.

Den revisor som utses enligt första stycket ska även utses till revisor för dotterföretag.

Valbarhet

- 3 § *Valbar till uppdrag som revisor i en församling är den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och fyller 18 år senast vid valtillfället. Bestämmelsen gäller ej auktoriserad eller godkänd revisor.*

Valbarhetshinder

- 4 § *Valbar till uppdrag som revisor i en församling är inte den som*
1. *är ledamot eller ersättare i kyrkofullmäktige, kyrkorådet eller i en nämnd i församlingen,*
2. *är ledamot eller ersättare i domkapitlet i det stift som församlingen ligger i,*
3. *är ledamot eller ersättare i Svenska kyrkans överklagandenämnd.*
- 5 § *Valbar till uppdrag som revisor i en samfällighet är inte den som*
1. *är ledamot eller ersättare i samfällda kyrkofullmäktige, kyrkonämnden eller i en nämnd i samfälligheten,*
2. *är ledamot eller ersättare i något av de organ som anges i 4 § 1,*

3. är ledamot eller ersättare i domkapitlet i det stift som samfälligheten ligger i,
4. är ledamot eller ersättare i Svenska kyrkans överklagandenämnd.

Revisorernas uppgifter

- 2 § I lag finns föreskrifter om revisorernas granskning. Utöver det som anges där ska revisorerna även granska om församlingens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, att kyrkofullmäktiges beslut enligt 47 kap. 5 § har iakttagits samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisionsberättelsen

- 3 § I lag anges vad en revisionsberättelse ska innehålla.

- 4 § Revisionsberättelsen ska överlämnas till kyrkofullmäktige.

- 5 § Kyrkofullmäktige ska begära in förklaringar som gäller de anmärkningar som har framställts i revisionsberättelsen.

Därefter ska kyrkofullmäktige vid ett sammanträde senast den 31 december året efter det år som revisionen avser besluta om ansvarsfrihet ska beviljas eller vägras.

Revisorernas uppgifter

- 6 § I revisionslagen finns föreskrifter om revisorernas granskning. Utöver det som anges där ska revisorerna även granska om församlingens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisionsberättelsen

- 7 § I revisionslagen finns bestämmelser om revisionsberättelsens innehåll.

Revisionsberättelsen ska innehålla ett uttalande om huruvida resultat- och balansräkning bör fastställas och ett uttalande om huruvida ansvarsfrihet bör beviljas.

Revisorerna ska överlämna sin berättelse till kyrkofullmäktige.

Om revisionsberättelsen innehåller anmärkning, ett modifierat uttalande eller upplysningar av särskild betydelse ska revisorerna lämna sin berättelse även till stiftet.

50 kap. Revision för stiften

Val av revisorer och revisorsersättare

1 § *Föreskrifter om revision finns i lag.*

Varje stift ska utse minst tre revisorer och lika många ersättare. Minst en revisor ska vara auktoriserad.

Under de år då ordinarie kyrkoval har ägt rum ska det nyvalda stiftsfullmäktige välja revisorer och revisorsersättare som ska granska verksamheten under de fyra följande åren. Valet av auktoriserad eller, i fall som avses i 2 §, godkänd revisor får dock skjutas upp och äga rum senast den 30 juni året efter valåret.

2 § *För ett stift som enligt lag inte behöver utse auktoriserad revisor får Kyrkostyrelsen besluta att stiftet i stället får utse en viss godkänd revisor.*

50 kap. Revision och granskning av stiften

Val av revisorer

1 § *Stiftsfullmäktige ska utse en auktoriserad revisor för att granska verksamheten under en tidsperiod om längst fyra år. Till sådan revisor får även ett registrerat revisionsbolag utses.*

Stiftsfullmäktige ska, utöver den revisor som ska utses enligt första stycket, välja ytterligare två revisorer. Valet ska förrättas av nyvalda stiftsfullmäktige det år ordinarie kyrkoval har ägt rum, för att granska verksamheten under de fyra följande åren.

Den revisor som utses enligt första stycket ska även utses till revisor för prästlönetillgångar och dotterföretag.

Valbarhet

2 § *Valbar till uppdrag som revisor i ett stift är den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och fyller 18 år senast vid valtillfället. Bestämmelsen avser inte auktoriserad revisor.*

Valbarhetshinder

3 § *Valbar till uppdrag som revisor i ett stift är inte den som*
1. *är ledamot eller ersättare i stiftsfullmäktige, stiftsstyrelsen eller i en nämnd i stiftet*
2. *är ledamot eller ersättare i domkapitlet i stiftet,*
3. *är ledamot eller ersättare i Svenska kyrkans överklagande-nämnd.*

Revisorernas uppgifter

- 3 § I lag finns föreskrifter om revisorernas granskning. Utöver det som anges där ska revisorerna även granska om stiftets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, *att stiftsfullmäktiges beslut enligt 49 kap. 5 § har iakttagits samt* om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisionsberättelsen

- 4 § I lag anges vad en revisionsberättelse ska innehålla.

- 5 § Revisionsberättelsen ska överlämnas till stiftsfullmäktige.

- 6 § Stiftsfullmäktige ska begära in förklaringar som gäller de anmärkningar som har framställts i revisionsberättelsen.
Därefter ska stiftsfullmäktige vid ett sammanträde senast den 31 december året efter det år som revisionen avser besluta om ansvarsfrihet ska beviljas eller vägras.

Revisorernas uppgifter

- 4 § I revisionslagen finns föreskrifter om revisorernas granskning. Utöver det som anges där ska revisorerna även granska om stiftets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt *och* om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisionsberättelsen

- 5 § I revisionslagen finns bestämmelser om revisionsberättelsens innehåll.

Revisionsberättelsen ska innehålla ett uttalande om huruvida resultat- och balansräkning bör fastställas och ett uttalande om huruvida ansvarsfrihet bör beviljas.

Revisorerna ska överlämna sin berättelse till stiftsfullmäktige.

52 kap. Revision för den nationella nivån

Val av revisorer

- 1 § *Föreskrifter om revision finns i lag.*
Kyrkomötet ska på sitt första sammanträde efter det att val till Kyrkomötet förrättats välja sju revisorer som ska granska verksamheten under de fyra följande åren. Bland dessa ska Kyrkomötet välja en ordförande och en vice ordförande.

Revisorernas uppgifter

- 2 § I lag finns föreskrifter om revisorernas granskning. Utöver det som anges där ska revisorerna även granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt

52 kap. Revision och granskning av den nationella nivån

Val av revisorer

- 1 § Kyrkomötet ska utse en auktoriserad revisor för att granska verksamheten under en tidsperiod om längst fyra år. Till sådan revisor får även ett registrerat revisionsbolag utses.
Kyrkomötet ska, utöver den revisor som ska utses enligt första stycket, välja ytterligare sex revisorer. Bland dessa ska kyrkomötet välja en ordförande och en vice ordförande. Den revisor som utses enligt första stycket ska även utses till revisor för dotterföretag.
Valet ska förrättas av det nyvalda kyrkomötet vid dess första sammanträde.

Valbarhet

- 2 § Valbar till uppdrag som revisor på den nationella nivån är den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och fyller 18 år senast vid valtillfället. Bestämmelsen avser inte auktoriserad revisor.

Valbarhetshinder

- 3 § Valbar till uppdrag som revisor på den nationella nivån är inte den som
är ledamot eller ersättare i kyrkomötet, kyrkostyrelsen eller i en nämnd på den nationella nivån,
är ledamot eller ersättare i Svenska kyrkans överklagandekommitté.

Revisorernas uppgifter

- 4 § I revisionslagen finns föreskrifter om revisorernas granskning. Utöver det som anges där ska revisorerna även granska om den nationella nivåns verksamhet

och från ekonomisk synpunkt
tillfredsställande sätt och om den
interna kontrollen är tillräcklig.

sköts på ett ändamålsenligt och
från ekonomisk synpunkt
tillfredsställande sätt och om den
interna kontrollen är tillräcklig.

EE 2011:1
Bilaga 1

Revisionsberättelsen

3 § I lag anges vad en revisions-
berättelse ska innehålla.

4 § Revisionsberättelsen ska över-
lämnas till Kyrkomötet.

5 § Kyrkomötet ska begära in för-
klaringar som gäller de anmärk-
ningar som har framställts i
revisionsberättelsen.

Därefter ska Kyrkomötet vid
sitt andra sammanträde året efter
det år som revisionen avser be-
sluta om ansvarsfrihet ska bevil-
jas eller vägras.

Revisionsberättelsen

5 § I revisionslagen finns bestäm-
melser om revisionsberättelsens
innehåll.

Revisionsberättelsen ska
innehålla ett uttalande om huru-
vida resultat- och balansräkning
bör fastställas och ett uttalande
om huruvida ansvarsfrihet bör
beviljas.

Revisorerna ska överlämna
sin berättelse till kyrkomötet.

1. Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2013 med undantag för bestämmelsen i 43 kap. 10 § som träder i kraft den 1 januari 2012.
2. Den som före utgången av 2012 har utsetts som revisor eller ersättare för revisor kvarstår i sitt uppdrag till dess ny mandatperiod inträder enligt kyrkoordningen.

Kyrkomötet Budgetutskottets yttrande 2011:1y

Revision och granskning av Svenska kyrkans verksamhet

Till Ekonomi- och egendomsutskottet

Budgetutskottets yttrande över KsSkr 2011:6.

Budgetutskottet har granskat skrivelsen mot bakgrund av att det uppdrag (initierat av Budgetutskottet) som kyrkomötet 2005 gav kyrkostyrelsen avsåg att "klarlägga vad som är god revisionssed för Svenska kyrkans nationella nivå". Utskottet har således i huvudsak granskat de delar ur skrivelsen som avser den nationella nivån.

Även om det inte framgår tydligt av betänkandet (B 2005:2) är det en rimlig tolkning att behovet av klarläggande handlade om den i kyrkordningen reglerade kyrkospecifika granskningen. Frågan om vad som är god revisionsed för yrkesrevisorerna i arbetet med den lagstadgade revisionen är inte en fråga för kyrkomötet.

Därtill kommer att Budgetutskottet 2009 (B 2009:2) framförde att det är viktigt att klargöra i vilka former en återkoppling av verksamhetsrevisionens resultat ska göras. Utskottet förtydligade samtidigt att man förutsätter att frågan aktualiseras i den nu föreliggande skrivelsen.

Om ursprungsuppdraget

Budgetutskottet kan inte se att kyrkostyrelsen svarat upp mot det ursprungliga uppdraget. Visserligen konstaterar kyrkostyrelsen i avsnitt 8.2 att det finns ett stort behov av att förtydliga den utökade kyrkliga verksamhetsgranskningen inom nuvarande regler och menar att den beskrivning som den bakomliggande utredningen gör av verksamhetsgranskningen i stora delar kan anses vara god sed för den utökade granskningen. Hänvisningen är vag och mot bakgrund av uppdragets innebörd och kyrkostyrelsens uppfattning hade Budgetutskottet förväntat sig att denna beskrivning framgått av skrivelsen.

Kyrkostyrelsen har inte heller klarlagt det som Budgetutskottet efterfrågade 2009. I avsnitt 5.3 konstateras att kyrkoordningen saknar bestämmelser om hur resultatet av den utökade kyrkliga verksamhetsrevisionen ska redovisas, men lämnar inte några förslag eller skrivningar som är ägnade att klargöra saken. I den till skrivelsen bakomliggande utredningen behandlas denna fråga. De resonemangen kan inte fungera som vägledning eftersom de bygger på utredningens förslag om att tydligt skilja den lagstadgade och den kyrkospecifika granskningen åt, vilket kyrkostyrelsen valt att inte följa.

Övriga synpunkter

Därutöver gör Budgetutskottet följande noteringar gällande förslagen till kyrkoordningsändringar avseende den nationella nivån (Kyrkoordningen 52 kap., sid 13 i skrivelsen):

1 § När val ska förrättas

Enligt förslaget ska valet förrättas av *det nyvalda kyrkomötet det år ordinarie kyrkoval har ägt rum*.

Frågan om kyrkomötets placering i tid avgjordes 2010 med följd att kyrkomötet inte införde några bestämmelser om att det nyvalda kyrkomötet ska sammanträda redan under valåret. Det ter sig inkonsekvent att kyrkostyrelsen nu lägger ett förslag som förutsätter ett extra kyrkomöte under valåret.

2 § Valbarhet

Enligt förslaget är *den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och fyller 18 år senast vid valtillfället valbar till uppdrag som revisor på den nationella nivån*.

Dessa kriterier kan inte tillämpas på yrkesrevisorer. Enligt vad som framgår av avsnitt 8.5 avses revisorer som inte är valda i egenskap av yrkesrevisorer. Detta framgår inte av förslaget till kyrkoordningstext. Motsvarande brist finns i förslagen till kyrkoordningstext för stift och församling.

3 § Valbarhetshinder

Enligt förslaget är *den som är ledamot i kyrkomötet inte valbar* till uppdrag som revisor på den nationella nivån. Utgångspunkten är som framgår av avsnitt 8.4 att en revisor inte ska vara förtroendevald i den organisatoriska enhet som revisorn ska granska.

För en så stor förändring i relation till nuvarande ordning borde det ha funnits en tydligare argumentation än vad som framgår av kyrkostyrelsens skrivelse.

Budgetutskottet ifrågasätter att valbarhetshindret ska omfatta kyrkomötets ledamöter. Det är inte primärt kyrkomötets verksamhet som ska granskas utan kyrkostyrelsens.

Till det kommer att så högt uppsatta valbarhetshinder kan göra det svårt att rekrytera revisorer. Behovet av en från hela verksamheten oberoende granskare tillgodoses av den auktoriserade revisorn.

Budgetutskottet kan konstatera att förslaget är i linje med den regel som 2010 infördes i kommunallagen gällande förtroendevalda revisorer. Där framgår att den som är vald till ledamot eller ersättare i fullmäktige inte är valbar som revisor inom den kommunen eller det landstinget. Utskottet anser det emellertid inte motiverat att i Svenska kyrkan införa motsvarande reglering av valbarhetshinder.

4 § Revisorernas uppgifter

Enligt förslagstexten ska revisorerna granska *stiftets* verksamhet.

Det är en uppenbar felskrivning och borde vara "den nationella nivåns".

Uppsala den 28 september 2011

På Budgetutskottets vägnar

Sven Esplund, ordförande

Niclas Renck, sekreterare

Beslutande: Sven Esplund, ordförande, Jösta Claeson, Britt Sandström, Leif Nilsson, Monica Lago, Peter Egardt, Thomas Jönsson, Key Lundegård, Karl-Erik Ivarsson, Carl-Erik Gabrielsson, Gustaf Bengtsson, Marie Wojidkow, Gunvor Thorstensson, Inger Gustafsson, Hans Sternlycke.

EE 2011:1
Bilaga 2

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Birger Wernersson, Solveig Hallin, Leif Rönqvist, Anne-Kristine Forsman, Niklas Larsson, Erik Sjöstrand, Lars T Gåreberg, Leif Nordlander, Mikael Grenstedt.

Biskop Thomas Söderberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Kyrkorättsutskottets yttrande 2011:2y

Revision och granskning av Svenska kyrkans verksamhet

Till Ekonomi- och egendomsutskottet

Kyrkorättsutskottets yttrande över skrivelse 2011:6

I skrivelsen föreslås ändringar i kyrkoordningen utifrån en av kyrkostyrelsen företagen utredning om revision och granskning av Svenska kyrkans verksamhet.

Kyrkorättsutskottet noterar att det föreslagna tillägget i 7 kap. 15 § rörande arbetsordning för stiftsstyrelse har placerats utifrån en annan princip än den som tillämpats i 4 kap. 6 § för den lokala nivån och 12 kap. 1 § för den nationella nivån. Detta kan förklaras av att modellen med hänvisning används för stiftsstyrelser i 7 kap. 15 § och för kyrkonämnder och övriga nämnder i samfälligheter i 4 kap. 32 § i kyrkoordningen.

Kyrkorättsutskottet noterar att det som valbarhetshinder i 52 kap. 3 § i kyrkoordningen på nationell nivå ska läggas till orden ”eller ersättare”. Det blir då en konsekvent tillämpning av den föreslagna bestämmelsen på alla nivåer i Svenska kyrkan.

De valbarhetshinder som anges för ledamöter och ersättare i domkapitel i 9 kap. 2 c §, och ledamöter och ersättare i Överklagandenämnden i 16 kap. 2 § och vilka finns i 48 kap. 4 §, 50 kap. 3 § och 52 kap. 3 § är kyrkorättsligt möjliga att införa. Utskottet ifrågasätter emellertid behovet av att tynga kyrkoordningen med sådana detaljbestämmelser. Det som motiverar bestämmelsen är att det kan uppkomma jävssituationer. Om så skulle vara fallet finns i kyrkoordningen jävsbestämmelser, för domkapitlet i 9 kap. 6 § och för Överklagandenämnden i 58 kap. 13 §, som innebär att ledamot inte deltar i beslutet i domkapitel eller Överklagandenämnd.

Vidare konstaterar kyrkorättsutskottet att i bestämmelserna om valbarhet i 48 kap. 3 §, är avsedd att omfatta de som väljs som revisorer i församling. Därför behövs ett tillägg av följande lydelse. ”Bestämmelsen gäller ej auktoriserad eller godkänd revisor.” I 50 kap. 2 § och 52 kap. 2 § ska motsvarande tillägg lyda ”Bestämmelsen avser inte auktoriserad revisor”.

Benämningen ”dotterföretag” kan rent språkligt upplevas som främmande i kyrkoordningen. Kyrkorättsutskottet föreslår därför att det i 48 kap. 2 §, 50 kap. 1 § och 52 kap. 1 § uttrycks ”dotterföretag enligt revisionslagen”. Därmed knyter man begreppet till en tydlig definition som finns i årsredovisningslagen till vilken revisionslagen hänvisar.

I 52 kap. 1 § sista stycket föreslår utskottet att sista stycket ändras enligt följande: ”Valet ska förrättas av det nyvalda kyrkomötet vid dess första sammanträde”.

Med ovan angivna påpekanden tillstyrker Kyrkorättsutskottet de i skrivelsen föreslagna ändringarna i kyrkoordningen.

Uppsala den 28 september 2011

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Margareta Andersson, ordförande

Bengt Stigner, sekreterare

Beslutande: Margareta Andersson, ordförande, Jerry Adbo, Vanja Björsson, Jan Erik Forsberg, Mari Lönnerblad, Anki Erdmann, Mikael Härdig, Micael Dahlberg, Stig Göran Fransson, Anders Roos, Anders Linger, Karl-Gunnar Svensson, Vivianne Wetterling, Marie-Helena Dahlberg och Lena Lindström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Christina Andersson, Maria Lagerman, Carola Björkman, Marja-Liisa Jernberg, Helena Klahr Fast, Anna Malmqvist, Håkan Sunnliden och Hans Weichbrodt.

Biskop Jan-Olof Johansson har deltagit i utskottets överläggningar.